

ELISABETH VINCKE

Buurtgetijden

Roman

Houtekiet
Antwerpen / Amsterdam

Voor Adolfo
C'était un beau roman, une belle histoire

*Going home
Without my sorrow
Going home
Sometime tomorrow
Going home
To where it's better
Than before*

Leonard Cohen – *Going Home*

PROLOOG

‘Dit is geen buurt voor alleenstaande vrouwen,’ zei de buurman op dezelfde toon waarmee hij daarnet had aangegeven dat ze haar geraniums geregeld water moest geven.

‘Hoezo?’

‘Ken je de man die daar woont?’

Hij wees naar nummer 6, het huis aan de overkant waarvan de luiken altijd gesloten waren.

‘Ik heb hem al eens gezien, maar we hebben nog nooit met elkaar gesproken,’ antwoordde ze terughoudend, niet zeker welke richting dit gesprek uitging.

‘Houden zo. Heb je de sirenes vannacht niet gehoord? Hij heeft iemand in het gezicht gestoken met een gebroken bierflesje. De politie heeft hem gisterenavond meegenomen voor verhoor.’

Terwijl ze het beeld dat ze had van de man aan de overkant invulde met wat ze net had gehoord, ging de buurman verder.

‘Dat huis is vervloekt. Zie je dat gat boven de deur? Enkele jaren geleden heeft de politie de deur open gebeukt. De vorige eigenaar had zijn vrouw gegijzeld.’ Hij zei het zonder een spier te vertrekken. Daardoor duurde het even voor ze de ernst doorhad van wat hij vertelde.

Ze wilde iets zeggen, maar de woorden ontglipten haar.

‘De man die er nu woont, is uit hetzelfde hout gesneden. Het

is niet de eerste keer dat hij wordt opgepakt. En niet voor kleine overtredingen.'

De buurman verstarde plots.

'Ssst, hij komt eraan.'

'Is hij al vrijgelaten?'

'Niet kijken,' fluisterde hij. Snel schakelde hij over naar een veiliger onderwerp. 'Als je die geraniums lang wil houden, moet je de uitgebloeide bloemen verwijderen.'

Hij draaide zich om en wandelde schijnbaar nonchalant naar zijn voordeur. Ze bleef verbijsterd achter. Toen hun gespreksonderwerp passeerde en keek, wist ze zich geen houding te geven. Ze voelde haar hart bonzen. In een poging om te doen alsof er niets aan de hand was, knikte ze.

Eens binnen draaide ze de deur op slot en keek voorzichtig door het raam. Er was niemand meer te zien. De straat zag eruit als een doodnormale straat op een gewone zondagochtend.

1.

‘Nu nog een foto,’ zei Renée beslist. ‘Zullen we eentje voor het huis nemen?’

Camille haalde haar schouders op en volgde haar zus gedwee. Buiten onderschepte Renée een groepje tieners.

Ze voelde zich pas echt ongemakkelijk toen haar jongere zus een van hen gedecideerd aanwijzingen gaf. De jongen leek zich er weinig van aan te trekken en nam een hijs van zijn vaper. Als een kandidate van een missverkiezing nam Renée een houding aan. Ze rechtte haar schouders, plaatste een hand op haar heup, draaide haar gezicht een kwartslag en kantelde haar kin naar omlaag terwijl ze zo breed mogelijk lachte. Een hele gemaakte pose, maar op foto zag het resultaat er altijd natuurlijk uit. Zelf voelde Camille haar mondhoeken verkrampen. Ongetwijfeld zou ze weer gekunsteld overkomen.

‘Is hij goed?’ vroeg de tiener. Een beleefdheidsformule, want hij draaide zich meteen om. Dat was buiten haar zus gerekend.

‘Er ontbreekt iets. Wacht!’

Haar zus spurtte naar binnen en kwam terug met twee koffers.

‘Kan je ervoor zorgen dat deze in beeld zijn?’

De jongen gaf gehoor aan haar verzoek, maar zijn rollende ogen spraken voor zich. Toen hij volgens Renée eindelijk het ‘perfecte’ shot had gemaakt, haastte hij zich weer naar zijn vrienden.

‘Dank je wel,’ riep Renée en ze keerde zich om. Waarschijnlijk

was ze al bezig met het zoeken naar de beste filter en het bedenken van treffende hashtags.

‘Wat denk je?’

Camille vergrootte de foto die haar zus wilde posten en inspecteerde hem zorgvuldig. Ineens merkte ze de overbuurman op in de achtergrond: leunend tegen de muur, één met zijn omgeving. Ze had hem vanmorgen ook gezien. Vastbesloten om een goede indruk te maken in de buurt, had ze vriendelijk naar hem gelachen. De man had abrupt zijn hoofd afgewend.

‘Deel de foto maar,’ zei ze terwijl ze aanstalten maakte om drie paar schoenen naar haar kamer te brengen, een paar meer dan ze de vorige keer had aangedurfd. De trap in dit huis was levensgevaarlijk. Hij liep steil omhoog en de treden waren afschuwelijk smal.

De afdaling was nog akeliger. Ze vermande zich om niet als een klein kind op haar zitvlak naar beneden te gaan. Het was idioot dat oma deze trap elke dag kon nemen zonder te vallen, maar wel was gestruikeld over de drempel van een stoeprand toen ze zich had gehaast om de trein naar de kust te halen.

Beneden zat haar zus in een fauteuil, gekluisterd aan haar mobieltje.

‘Veertig likes in tien minuten,’ zei Renée verheugd.

Ze bekeek de foto die haar zus op Instagram had gepost. De buurman was er afgesneden alsof hij een anomalie was.

Geland in de Wandelingenstraat. 16.00 uur plaatselijke tijd. 17 graden en zonnig. #sisters #excited #houseswap. De laatste hashtag een verwijzing naar het feit dat ze met hun grootmoeder van woning hadden gewisseld. Na haar heupoperatie was oma, zeer tegen haar zin, naar revalidatiecentrum Ter Duinen gegaan. Ironisch genoeg was ze zo toch aan zee geraakt. Ze was vastbesloten om daarna meteen weer naar huis te komen. Omdat ze nog niet volledig was hersteld, hadden Renée en zij het idee van een huisruil

geopperd. Ze woonden in een appartement, een paar straten verder dan hun vader waardoor er ook altijd hulp in de buurt was. Zeker omdat papa als verpleegkundige in zijn moeders voetsporen was getreden. Hun grootmoeder had er tegen opgezien om naar een andere stad te verhuizen. Uiteindelijk was ze onder druk van de familie bezweken, maar niet zonder te benadrukken dat het een tijdelijke oplossing was.

De verhuizing was in een tel gebeurd omdat ze niet veel meer dan hun kleren hadden meegenomen. Het voelde vreemd aan om in de laden van oma te zitten, alsof ze voortdurend inbreuk maakte op haar privacy. Ervaarde oma in hun appartement hetzelfde?

‘Aperitietijd?’ vroeg Renée en ze opende een paar kasten op zoek naar de juiste glazen.

‘Oké.’

De rolverdeling lag vast. Haar zus schonk de glazen in en zij nam de chips. Pro forma sloot ze de zak af. Binnen enkele minuten werd het kommetje sowieso bijgevuld. Ze gingen op het terras zitten dat aan drie kanten omsloten was. De fluitende vogels en de kerkklokken die het uur aangaven, waren het enige wat ze hoorde. Het was onwezenlijk dat je hier midden in de stad zat.

‘Iets voor jou?’ Renée schoof een flyer naar haar. ‘Ik zag hem daarstraks in de bus.’

Het foldertje was een uitnodiging om te brainstormen over ‘Kom op voor je wijk’, een initiatief van de stad om je buurt aantrekkelijker te maken.

‘Wat heb ik daar te zoeken? We zijn hier net.’

Renée schoof het papier aan de kant. Camille keek om zich heen.

‘Zou het niet leuk zijn om het terras uit zijn winterslaap te halen?’

‘Wat had je in gedachten?’

‘Bloemen? En misschien kan ik de kussens bij oma halen? Je weet wel, de rode die je hebt meegenomen uit Marokko.’

‘Ja, dat zou fijn zijn,’ beaamde Renée. ‘Eens kijken of ik dit aan de praat krijg.’

Haar zus stond op en liep naar de waterspuwer in de vorm van een leeuwenkopje.

‘Misschien kunnen we de bak vullen met zuurstofplantjes,’ opperde ze.

‘Of visjes?’ zei Renée enthousiast.

‘Geen dieren!’ zei ze stellig. ‘Ik zal op de markt eenjarige planten kopen. Ga je dan mee?’

De blik van haar zus sprak boekdelen.

‘Wat eten we? Heb je zin in pizza? Ik zag daarnet een bezorger de straat inrijden.’

‘We kunnen iets gaan eten? Er is een Italiaan op de hoek. Die ziet er goed uit.’

Nadat ze hun aperitief hadden gedronken, vertrokken ze naar het restaurant. Kinderen hadden krijttekeningen gemaakt op de kasseien. Een oudere man zette zijn vuilniszak aan de voordeur. Wat verder droegen studenten een tafel en stoelen naar buiten.

De straat sprak haar aan. Het verschil met waar haar zus en zij woonden, was immens. Hun nieuwbouwappartement lag aan de rand van de stad in een voormalig fabrieksgebouw. Intussen was dat stadsdeel een hippe wijk geworden, maar het miste de sfeer en gezelligheid die deze buurt als vanzelfsprekend leek uit te stralen.

De autoluwe Wandelingenstraat bestond uit typisch negentiende-eeuwse arbeiderswoningen. Ze zat ingekapseld tussen twee winkelstraten, een barrière-eiland dat een natuurlijke scheidingslijn vormde tussen de twee buurten.

Aan de ene kant had je de Lipsiuslaan met prachtige herenhuisen waarin kledingketens waren gevestigd. Aan de andere kant

lag de Ambachtstraat die zijn naam deels nog eer aandeed. Vele kleine zelfstandigen boden dapper weerstand aan goedkopere supermarkten, als kleine duimpjes tegen de reuzen.

Achter de Ambachtstraat zag je in de skyline vier enorme hexagonale torens opdoemen die veel weg hadden van communistische woonblokken en het stadsdeel omsloten als bergketens. De mengelmoes aan stijlen beklemtoonde de eigenheid van de Wandelingenstraat nog meer.

De Brugstraat waarin de Italiaan zich bevond, belichaamde de overgang tussen vernieuwing en traditie. Hier baatten jonge ondernemers trendy restaurants en pop-upstores uit.

Omdat er op het terras van *La prima cena* jammer genoeg geen plaats meer was, gingen ze naar binnen. Het was een hippe zaak die klassieke en moderne elementen combineerde. De houten tafeltjes met rood-wit geblokte tafelkleden contrasteerden met de designerstoelen. Door de luidsprekers van een ouderwetse grammofoon klonk *Lasciatemi cantare*. Snel liep Renée naar de laatste vrije tafel aan het raam. Net toen ze de menukaart wilde vragen, kwam een ober naar hun tafel.

‘Kennen jullie het concept?’ vroeg hij met een zwaar Italiaans accent.

‘Nee.’

‘Dit is jullie avond. Jullie bepalen het tempo.’ Hij gaf hun een tablet. ‘Hier vind je de menukaart. Je kiest zelf wanneer je je bestelling doorgeeft,’ legde hij uit en hij toonde hun de zandloperfunctie.-

‘Wat een fantastisch idee,’ zei Renée.

‘Willen jullie graag een aperitief? Daarna stoor ik jullie niet meer.’

‘Twee prosecco’s alstublieft,’ antwoordde ze.

‘Waarom bestel je nooit in het Italiaans?’ vroeg Renée toen de ober zijn rug had gedraaid.

‘Ik praat enkel Italiaans met mijn Erasmusvrienden. Hier komt het opschepperig over.’

‘Als ik het kon, deed ik het.’

Renée scrollde door de menukaart.

‘Wat neem jij?’

‘De pasta alle vongole, natuurlijk,’ voegde Camille eraan toe, nog voor haar zus kon zeggen dat ze zo voorspelbaar was: chop choy bij de Chinees, fajita met scampi bij de Mexicaan en tajine met kip bij de Marokkaan.

Renée probeerde waarschijnlijk iets nieuws. Vroeger was dat anders geweest. Haar zus wachtte tot zij haar keuze had gemaakt en bestelde dan exact hetzelfde. Na een tijd was ze haar volgdrang beu geweest. Ze herinnerde zich de conversaties die hun ouders knettergek gemaakt moesten hebben.

‘Wat neem jij?’

‘Een cola.’

‘Oké, ik ook.’

‘Dan bestel ik een limonade.’

‘Ik ook.’

‘Ik heb toch meer zin in icetea.’

‘Ik ook.’

En dat tot in het oneindige, elke keer weer, tot ze doorhad dat haar zus gewoon bang was dat ze de verkeerde keuze maakte en zich dat later zou beklagen.

‘Wat een leuke buurt is dit,’ zei Renée.

‘Het voelt alsof we op vakantie zijn.’

‘Kunnen we niet doen alsof?’

‘Wat bedoel je?’

Camille nam een hap van de bruschetta.

‘Laten we de stad ontdekken, laten we routines doorbreken.’

‘Jij hebt niet echt veel routines.’

‘Ik had het vooral over jou. Was het niet de bedoeling van je

carrièreswitch om ook wat meer tijd voor jezelf te nemen? Je kan je uren zelf kiezen nu je van huis uit gaat werken. Doe alsof je weer op Erasmus bent. Ga dingen bezoeken, neem een siësta, socialize met de burens,' zei haar zus enthousiast. 'Je hebt toch nog altijd heimwee naar je tijd in Bologna? Misschien leer je zelfs een nieuwe Samuele kennen.'

'Klinkt heel aanlokkelijk, maar ik zal hard moeten werken als ik wil dat dit lukt,' veranderde Camille van onderwerp.

'Je moet je geen zorgen maken! Je hebt al af en toe freelance vertaalwerk gedaan.'

'Stel dat ik niet voldoende opdrachten krijg? Of...?'

'Waar je vooral over moet waken, is dat je je niet in je werk verliest. Daarom...' Renée haalde een pakje uit haar handtas. 'Als-jeblijft.'

Camille glimlachte toen ze het zwarte plaatje zag waarop in gouden letters 'gesloten' stond. Haar zus kende haar maar al te goed.

'Verplicht om minstens drie keer per dag op te hangen. Er is een bagelbar in deze straat. Misschien kan je daar eens lunchen.'

'Het zal raar zijn zonder collega's. Ik ga de smalltalk missen. En nu we hier wonen kan ik niet zo vaak bij vrienden binnenspringen. Soms ben ik bang dat ik me wat eenzaam zal voelen.'

'We moeten dingen organiseren. Etentjes bijvoorbeeld?' opperde Renée.

'Dat is toch moeilijk. Je weet altijd maar een paar weken op voorhand wanneer je moet werken.'

'Mijn vluchtschema voor de komende maand staat vast. Als ik er een keer niet bij kan zijn, is het ook geen ramp.'

'Wat had je in gedachten?'

'We moeten niet ver zoeken.' Renée keek om zich heen. 'Hier verkopen ze verse pasta. Jij kunt koken. Een Italiaanse avond?'

'Denk je dat oma het oké vindt dat we etentjes geven?'

‘Wat kan ze daar tegen hebben? Het wordt geen wilde housewarming.’

De muziek in het restaurant stond op repeat en voor de tweede keer hoorden ze *Lasciatemi cantare*.

‘Mijn bijdrage: ik zal voor de muziek zorgen,’ lachte Renée.

‘En ik heb een idee hoe we onze avonden kunnen noemen: *Lasciatemi cucinare*.’

De ober zette hun gerechten op tafel. Tersluiks keek ze op haar horloge: exact het tijdstip dat ze hadden doorgegeven.

Terwijl ze aten, brainstormden ze verder over het concept, beslisten welke vrienden ze gingen uitnodigen en hoe ze de selectie zouden bepalen. Renée nam het heft in handen en maakte meteen een doodle.

‘Zullen we de rekening vragen?’ vroeg Camille.

‘Dat moet je via de tablet doen.’

Op het scherm verscheen de vraag welk digestief ze wilden.

‘Ik vind het een bizar concept,’ zei ze. ‘Het is fijn dat je rustig kunt babbelen, maar het is ook heel onpersoonlijk.’

‘Ik snap wat je bedoelt. Wil je Amber uitnodigen?’

‘Ja.’

‘Oké, mail is verstuurd.’

Even later stond de ober aan hun tafel met een amaretto en een limoncello.

‘We vonden het heel lekker,’ zei Camille omdat ze de nood voelde om nog eens effectief iets tegen hem te zeggen.

Onderweg naar huis passeerde ze de overbuurman. Ze probeerde zijn blik te vangen, maar hij hield zijn ogen strak gericht op de gevels van de huizen. Toen ze haar zus wilde vragen naar haar indruk van de man, merkte ze dat Renée alleen oog had voor haar mobieltje. Camille keek een laatste keer achter zich en zag hoe de man zich bukte om een omgevallen vuilniszak recht te zetten.

Lasciatemi cucinare heeft succes. Er hebben al vijf mensen de

doodle ingevuld. Zullen we een film kijken?’

‘Ik ben moe. Doe jij maar.’

Terwijl haar zus zich in de sofa nestelde, liep ze naar boven. Hoewel Renée nog wakker was, probeerde ze het zolderluik zo zacht mogelijk te sluiten. Haar slaapkamer voelde vertrouwd aan. Toen ze klein waren, hadden ze vaak bij hun grootmoeder geloged.

Als tieners was het huis van oma hun toevluchtsoord toen mama en papa uit elkaar gingen. Niet dat het een vechtscheiding was geweest, integendeel. Haar ouders spraken niet meer tegen elkaar, maar hun stilzwijgen zei alles. In een poging hen weer dichterbij elkaar te brengen, hadden Renée en zij de conversaties gevuld met gedeelde anekdotes.

Vanaf het moment dat mama en papa in aparte kamers sliepen, was het pijnlijk duidelijk dat er niets meer te redden viel. Er werd weliswaar samen, maar langs elkaar heen geleefd.

Oma had erop gestaan een laatste keer met zijn allen naar de kermis te gaan, een van hun familietradities. Ze hadden de dag afgesloten met het gebruikelijke menu:

Tomatensoep met balletjes

(Camille had de hoop gekoesterd dat niet alles verloren was.)

*

(Konden ze deze ene traditie behouden?)

Varkensgebraad met erwten, wortelen,
savooikool en dennenappeltjes

(Om de tijd te rekken, had ze traag gegeten.)

**

(Oma had gezorgd voor een mooie afsluiter.)

Rijstpap

(Het dessert had bitterzoet gesmaakt.)

Mama en papa hadden elk een woning gekocht. Vanaf dan was grootmoeder bij papa op bezoek gekomen. De Wandelingenstraat en het huis van oma waren een herinnering geworden.